

Partidului Comunist din România «Totul pentru front, totul pentru victorie» a fost însușită de mase, devenind o puternică forță în lupta pentru sporirea efortului de război. În manifestul Partidului Comunist către armată se arăta caracterul războiului pe care îl ducea poporul nostru: «Luptați într-un război drept, război de eliberare a țării de cotropitorii nemți».

Pe baza convenției de armistițiu, România se obliga să participe la războiul antihitlerist cu nu mai puțin de 12 divizii¹. P.C.R. a chemat pe toți patrioții să sprijine cu toate forțele războiul drept antihitlerist. Cu mult entuziasm a răspuns acestei chemări tineretul muncitor în frunte cu uteciștii. Ca urmare a apelului și muncii P.C.R., pentru eliberarea teritoriului României, alături de trupele sovietice au luptat 30 de divizii românești, divizia de voluntari «Tudor Vladimirescu» și alte formațiuni cu efectiv de circa 350.000 oameni². Astfel, România s-a situat în ceea ce privește numărul diviziilor care au luat parte la nimicirea Germaniei hitleriste, la un loc de seamă după U.R.S.S., S.U.A. și Anglia.

Începând de la 7 septembrie 1944, trupele române — Armata 1-a și a 4-a — au fost subordonate din punct de vedere operativ Frontului 2 Ucrainean, comandat de mareșalul Uniunii Sovietice Rodion Malinovski. La 25 octombrie 1944, întregul teritoriul al României a fost eliberat, armata română continuând luptele și pe teritoriul Ungariei. Trupele germano-fasciste opuneau o rezistență îndârjită, deoarece, așa cum arată istoricul burghez englez D.F.C. Fuller, «Ungaria era atât de importantă pentru economia Germaniei, încât era sigur că Hitler nu va precupeți nici un efort ca s-o mențină»³. Cu toată rezistența opusă de hitleriști, trupele Frontului 2 Ucrainean și-au continuat cu succes misiunile de luptă.

Un capitol glorios al participării armatei române la războiul antihitlerist îl constituie luptele duse, alături de armata sovietică, de corpul de armată cehoslovac și de partizanii cehoslovaci, pe pământul poporului frate cehoslovac.

La sfârșitul lunii decembrie 1944 — ianuarie 1945, trupele Frontului 2 Ucrainean, după ce-au lichidat o mare parte din trupele germano-fasciste din Ungaria și au încercuit complet Budapesta, au trecut pe teritoriul Cehoslovaciei și au început luptele pentru eliberarea acestei țări.

Trupele române au intrat în Cehoslovacia succesiv, potrivit desfășurării operațiilor în fișa lor de acțiune.

La 18 ianuarie 1945, toate marile unități române participante la războiul antihitlerist s-au grupat pe teritoriul cehoslovac, unde au acționat pînă la sfârșitul victorios al războiului⁴.

Acțiunile desfășurate de către trupele române în cadrul Frontului 2 Ucrainean pe teritoriul Cehoslovaciei au durat 5 luni de zile și au fost executate de 16 divizii, inclusiv Divizia «Tudor Vladimirescu», un corp aerian cu 240 avioane, o divizie de artilerie antiaeriană cu 500 de guri de foc, un regiment de tancuri cu 79 de tancuri și numeroase alte unități și formațiuni⁵.

¹ Contribuția României la războiul antihitlerist, București, 1958, p. 81.

² N. CIACHIR, L. LOGHIN, *Frăția de arme romîno-sovietică*, Buc., 1959, p. 151.

³ D. F. C. FULLER, *Вторая мировая война*, Moscova, 1956, p. 439.

⁴ L. LOGHIN, *Participarea trupelor române în cadrul frontului 2 Ucrainean* (Arhiva M.F.A. — manuscris), p. 10.

⁵ *Ibidem*, p. 9.